

Fondator:

Mitropolitul
ANDREI
SAGUNA

1853

Telegraful Român

FOAIE EDITATĂ DE ARHIEPISCOPIA ORTODOXĂ ROMÂNĂ A SIBIULUI

Anul 152

SIBIU

15 august

2004

Nr. 31—32

„Maica Cerului — Nădejdea poporului”

După o perioadă de post și rugăciune, de înfrânare și de nevoițe duhovnicești de două săptămâni, creștinii ortodocși serbează la 15 august, în fiecare an praznicul Adormirii Maicii Domnului. Poporul nostru îl numește și Sfânta Maria Mare pentru a-l deosebi de praznicul Nașterii Maicii Domnului sau Sfânta Maria Mică.

Numele acestei sărbători a intrat și în folclorul românesc în legătură cu fenomenul transumanței:

„De sfânta Maria Mare
Cobor oile la vale
La sfânta Maria Mică
Nu mai rămâne nemică”.

Este poate cea mai mare sărbătoare dintre cele patru închinare Maicii Domnului,

care are o conotație deosebită pentru lumea ortodoxă. Ziua această adună milioane de pelerini la marile sanctuare închinare Sfintei Fecioare din întreaga lume ortodoxă. Și la noi, la români, această zi are o semnificație aparte, mii de pelerini îndreptându-se mai ales pe jos către sfintele lăcașuri închinare Sfintei Maria de pe cuprinsul patriei.

La 15 august Biserica face amintire de adormirea Maicii Prea Curate, căci într-adevăr trecerea dincolo pentru Maica Domnului, ca și pentru fiecare dintre noi, este o adormire și nu o moarte. Biserica nu vorbește nicidecum de moartea Maicii lui Hristos ci de Adormirea ei.

După înălțarea la cer a Fiului Său și după Cincizecimea Rusaliilor, Maica Domnului a fost în grija ucenicului iubit al Mântuitorului, Sf. Apostol și Evanghelist Ioan, care a primit-o ca mamă — și prin el întreaga omenire — atunci când Hristos Domnul era pe Crucea Golgotei.

La vremea sorocită mutării ei, ne istorisește tradiția Bisericii, Maica Domnului a fost înștiințată de arhanghelul Gavriil — același care la Buna-Vestire i-a adus vestea nașterii în pânțele său a lui Mesia —, de trecerea ei dincolo. Sf. Fecioară a chemat pe văduvele și fecioarele care îi erau aproape și le-a împărțit puținele sale haine pe care le avea. După rugăciune fierbinte către Fiul Său, Fecioara s-a așezat pe patul ei și așa în chip smerit și cuvios și-a dat obștescul sfârșit.

Icoana Adormirii ne-o prezintă pe Sfânta Născătoare de Dumnezeu, întinsă pe pat, înconjurată de sfinții apostoli, de sfinții ierarhi și de îngeri care plâng pentru pierderea ei.

Intr-o mandorlă strălucitoare apare Mântuitorul Hristos care ține, sub chipul unui prunc, sufletul Maicii Domnului care se suie la cer. În partea de jos a icoanei apare evreul cu numele Atonie, care, din ură față de Hristos, s-a ridicat din mulțime și a vrut să răstoarne patul cu trupul Maicii Domnului. Din cer însă arhanghelul Mihail i-a tăiat mâinile care i-au rămas lipite de pat, pentru ca apoi prin convertire și pocăință să fie vindecat.

(Continuare în pag. a 2-a)

† VISARION RĂȘINĂREANU

Episcop-vicar
SIBIU

Expoziția națională „Icoana din sufletul copilului” Ediția a XII-a (2004), faza județeană

Expoziția națională „Icoana din sufletul copilului”, ediția a XII-a, a fost organizată, cu binecuvântarea Prea Fericitului Părinte Patriarh Teoctist, la Sibiu, într-una din sălile Muzeului „Brukenthal”, de pe str. Tribunei nr. 6, începând cu data de 24 august 2004.

Organizatorii, sponsorii și sprijinitorii au fost: Patriarhia Română, Ministerul Educației, Cercetării și Tineretului, Arhiepiscopia Ortodoxă Română Sibiu, Complexul Național Muzeal „ASTRA” din Sibiu, Inspectoratul Școlar județean Sibiu, Direcția pentru Cultură, Culte și Patrimoniu — Sibiu, Biroul de Pelerinaj al Patriarhiei, Ordinul Arhitecților Sibiu — Vâlcea, Institutul Cultural Român și Fundația Universală.

Icoanele (pe lemn și pe sticlă) expuse au fost pictate de copii de grădiniță, școală generală și licee, din 25 de județe ale țării.

Juriul a avut următoarea componență:

Președinte de onoare: I. P. S. Dr. ANTONIE Plămădeală, mitropolitul Ardealului.

Președinte: P. S. VISARION Rășinăreanu, episcop-vicar al Arhiepiscopiei Sibiului.

Membri:

Pr. Prof. Dr. Dumitru Abrudan, consilier cultural la Arhiepiscopia Sibiului.

Prof. Dr. Corneliu Bucur, directorul Complexului Național Muzeal „ASTRA”.

Prof. Constantin Catrina, Inspector general al Inspectoratului Școlar Județean Sibiu.

Costin Neamțu, Uniunea Artiștilor Plastici.

Prof. Florin Soare, Casa Corpului Didactic.

Ierod. Calinic Morar, pictor bisericesc — Mănăstirea „Brâncoveanu” de la Sâmbăta de Sus.

Aurelia Marcu, consilier la Direcția pentru Culte și Patrimoniu.

Mirela Crețu, muzeograf șef-secție la Complexul Național Muzeal „ASTRA”.

Ada Popa, muzeograf.

Prof. Ana Gabriela Negulescu — redactor corodonator.

Premiile speciale acordate:

1. Premiul omagial Ștefan cel Mare și Sfânt — Cercul de pictură „Româneșul” — al Centrului cultural „Miron Cristea” din Miercurea-Ciuc, jud. Harghita.

2. Premiul special „Părintele Dumitru Stăniloae

(Continuare în pag. a 3-a)

Pr. prof. DUMITRU ABRUDAN

Decizie sinodală privind unele îndreptări în Liturgia Sf. Ioan Gură de Aur

Sfântul Sinod al Bisericii Ortodoxe Române, în ședința sa de lucru din 15 iunie 2004, a luat în examinare referatul Cancelariei Sfântului Sinod în legătură cu adresa Arhiepiscopiei Clujului nr. 1807/2004 cuprinzând propunerile I.P.S. Arhiepiscop Bartolomeu de aprobare a unor îndreptări în Liturgia Sfântului Ioan Gură de Aur în perspectiva publicării unei viitoare ediții a Liturghierului.

Luând act că propunerile de îndreptări în Liturgia Sfântului Ioan Gură de Aur aduse înaintea Sfântului Sinod de către I.P.S. Arhiepiscop Bartolomeu al Clujului sunt făcute în spiritul prevederilor art. 10, lit. „m” din Statutul pentru organizarea și funcționarea Bisericii Ortodoxe Române, potrivit cărora Sfântul Sinod are competența de „A iniția, autoriza și supraveghea tipărirea de cărți de ritual și de icoane religioase pentru trebuințele cultului”;

În urma lecturării și definitivării fiecărui punct din propunerile formulate de I.P.S. Arhiepiscop Bartolomeu al Clujului, a considerațiilor exprimate în cadrul discuțiilor care au avut loc și la propunerea Comisiei pentru Doctrină, viață monahală și misiune socială, Sfântul Sinod a hotărât:

● Aprobă propunerile I.P.S. Arhiepiscop Bartolomeu al Clujului de îndreptări în textul Liturghiei Sfântului Ioan Gură de Aur în perspectiva publicării unei viitoare ediții a Liturghierului, în următoarea formă rezultată în urma discuțiilor din plen:

PESTE TOT:

— În loc de: Strana, se va scrie corect: Poporul;

— În loc de: Cu pace, Domnului să ne rugăm, se va scrie corect: Cu pace Domnului să ne rugăm (fără virgulă);

— În loc de: închinăciunea, se va scrie corect: închinarea;

LA RUGĂCIUNEA ANTIFONULUI ÎNTÂI:

— În loc de: ... și cu cei care se roagă ..., se va scrie corect: ... cu cei ce se roagă ...;

LA RUGĂCIUNEA ANTIFONULUI AL DOILEA:

— În loc de: dumnezeiască puterea Ta, se va scrie corect: dumnezeiasca Ta putere;

La APĂRĂTOARE DOAMNĂ:

— În loc de: Ci ca ceea ce ai stăpânire, se va scrie corect: Ci ca una ce ai stăpânire;

La FERICIRI:

— La fericirea a 9-a, în loc de actuala formulare: Fericiri veți fi când vă vor ocări și vă vor prigoni și vor zice tot cuvântul rău împotriva voastră, mințind pentru Mine (sau, în variantă: ... mințind din pricina Mea), se va scrie corect: Fericiri veți fi când din pricina Mea vă vor ocări și vă vor prigoni și, mințind, vor zice tot cuvântul rău împotriva voastră (textul îndreptat din ediția jubiliară a Bibliei);

La RUGĂCIUNEA CÂNTĂRII CELEI ÎNTREIT SFINTE (și în toate cazurile asemănătoare):

— În loc de: Care, se va scrie corect: Carale sau Cel ce;

La RUGĂCIUNEA CERERII STĂRUITOARE (și în alte cazuri, în funcție de context):

— În loc de: ... și ne miluiește pe noi, după mulțimea milei Tale, se va scrie corect: ... și ne miluiește după mulțimea milei Tale;

La RUGĂCIUNEA PENTRU MORȚI:

— În loc de: Și orice greșală au săvârșit ei (...) iartă-le lor, se va scrie corect: Și pentru tot ceea ce au greșit ei (...) iartă-i!

(Continuare în pag. a 2-a)

CANCELARIA SFÂNTULUI SINOD

Delictul simoniei și sancționarea sa

Sfântul Sinod al Bisericii Ortodoxe Române, în ședința sa de lucru din 15 iunie 2004, a luat în examinare referatul Cancelariei Sfântului Sinod în legătură cu adresa Arhiepiscopiei Clujului nr. 1805/2004, cuprinzând propunerea I.P.S. Arhiepiscop Bartolomeu al Clujului pentru completarea prevederilor Regulamentului de procedură al instanțelor disciplinare și de judecată ale Bisericii Ortodoxe Române cu definirea delictului simoniei și a pedepsei ce se pot aplica.

Constatând că pe ansamblul activității și vieții noastre bisericești, clerul, personalul didactic, personalul monahal și personalul neclerical de la unitățile bisericești se încadrează cu responsabilitate în disciplina canonică, respectând prevederile statutare și reglementare bisericești care normează aceste aspecte;

Având în vedere că exprimarea Sfântului Sinod cu maximă luciditate și deplină responsabilitate în problema fenomenului corupției generalizate din România, în contextul aderării ei la Uniunea Europeană, cunoscând că problema devine cu atât mai sensibilă pentru viața noastră bisericească atunci când s-ar vâdi existența unor astfel de cazuri și că orice astfel de exprimare întărește Biserica Ortodoxă Română în misiunea și prestigiul ei;

Ținând seama că, în accepția generală a cuvântului, corupția vizează în primul rând mita, un delict prevăzut și sancționat de Codul Penal și pe care limbajul bisericesc îl numește simonie, delict respins cu indignare de Sfinții Apostoli și, ulterior sancționat cu vigoare în Sfintele Canoane ale Bisericii, de la al 9-lea Apostolic până la al 5-lea al Sinodului VII Ecumenic;

Luând act că în legislația noastră bisericească, acest delict este prevăzut în art. 3, alineatul I, litera „r” din Regulamentul de procedură al instanțelor disciplinare și de judecată, dar nu se bucură și de o definiție, așa cum se întâmplă cu alte delict (apostasie la art. 5—7, erezie la art. 9—11, schisma la art. 12—13, neascultarea la art. 15—16 etc.) prezumându-se astfel că simonia s-ar reduce la obținerea ilicită a hirotoniei dar că, actuala complexitate a procesului prin care se accede la hirotonie ne obligă să reitereăm analizele, observațiile și interpretările canonistilor clasici ai Bisericii, care fac o distincție clară între simonia expresă și simonia camuflată, aceste aspecte vizând în special sistemul învățământului teologic, cel ce are menirea de a-i oferi Bisericii oameni bine pregătiți, bine educați și cu voce certă, a căror admitere sau promovare s-a făcut după criterii strict obiective;

Apreciind că este necesar a se pune la dispoziția tuturor unităților bisericești un extras orientativ al prevederilor Sfintelor Canoane ale Bisericii Ortodoxe în problema simoniei, așa cum este redactat în anexa prezentată de Cancelaria Sfântului Sinod;

Opinând că în succesiunea logică a capitolelor „Despre abateri, delict și pedepsi-re lor” din regulamentul de procedură, propunerea respectivă poate fi inclusă, după art. 13, ca art. 13 bis (viitor art. 14 la o nouă publicare), urmând ca specialității să țină seama de această propunere la revizuirea Regulamentului de procedură și la stabilirea pedepsei lor;

În temeiul prevederilor art. 158 din Statutul pentru organizarea și funcționarea Bisericii Ortodoxe Române, potrivit cărora Sfântul Sinod are competența de a aproba Regulamentul de procedură al instanțelor disciplinare și de judecată ale

(Continuare în pag. a 2-a)

PREȘEDINTELE
SFÂNTULUI SINOD

† TEOCTIST

Arhiepiscopul Bucureștilor, Mitropolitul Munteniei și Dobrogei și Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române

Secretarul Sfântului Sinod

† VINCENTIU PLOIEȘTEANU
Episcop-Vicar Patriarhal

Sfârșitul vieții lui Ștefan-Vodă cel Mare și Sfânt

n-a fost a moșilor mei, n-a fost a mea, și nu este a voastră, ci a urmașilor voștri și a urmașilor urmașilor voștri, în veacul vecilor!" (din „Apus de soare” de Barbu Ștefănescu Delavrancea).

Preocupat intens de trecerea din această viață, în ziua de 2 iulie 1504, viteazul domn al Moldovei, om binecredincios, cuminte, iubitor de neam și țară, Ștefan-Vodă, a trecut în lumea veșniciei.

În fruntea clerului și a poporului moldovean, mitropolitul Gheorghe a condus convoiul funebru, cu osemintele lui Ștefan cel Mare, de la Suceava la Putna. În dangătele clopotelor, în plânsetele și lacrimile poporului, rămășițele pământești ale lui Ștefan-Vodă au fost așezate în cripta domnească a mănăstirii Putna (Reli S., Istoria vieții bisericesti a Românilor, vol. I, Cernăuți, 1942, p. 276—277).

Coborât fiind în mormânt, se spune, că timp de trei zile și trei nopți, pe mormântul marelui Ștefan-Vodă, a ars o lumină, pe care nimenea n-o aprinsese (Iorga N., Istoria lui Ștefan cel Mare, București, 1966, p. 247).

În „La moartea lui Ștefan-Vodă cel Bun”, din cronică sa, Letopisețul Țării Moldovei, Grigore Ureche arată că la 47 ani de dom-

nie, Ștefan-Vodă cel Bun, bolnav fiind și slab, după războaie purtate în toate părțile, osteneală și neodihnă, cu mare laudă, a murit în scaunul său de la Suceava.

„Om nu mare de stat, întreg în fire, nelenes... unde nu gândeai, acolo îl aflai. La lucruri de războaie meșter, unde era nevoie, însuși se vâra, ca văzându-l ai săi să nu îndărăpteze și rar război de nu biruia.

După moartea lui Ștefan-Vodă, feciorul său, Bogdan-Vodă urma lui luase de lucruri vitejești; cum se tâmplă, din pom bun roadă bună op să iasă (adică trebuie să iasă)“.

„Cu multă jale de plângere, țara l-au îngropat pe Ștefan-Vodă la mănăstire, în Putna, care era de dânsul zidită. Atâta jale era, ca după un părinte al său, că s-au scăpat de

mult bine și de multă apăratură. Ce după moartea lui până astăzi îi zic Sfântul Ștefan-Vodă — grăiește cronicarul G. Ureche (1590-1647) — nu pentru suflet... că el încă au fost om cu păcate, ci după lucrurile lui cele vitejești carele nime din domni, nici mai nainte, nici după aceea l-au ajuns.

Au domnit Ștefan-Vodă 47 de ani și 2 luni și 3 săptămâni și au făcut 44 de mănăstiri (și biserici) și singur Țiitorii preste toată țara.

Iară când au fost aproape de săvârșirea sa, chemat-au vladicii și toți sfetnicii săi, boierii cei mari și alți câți s-au prilejuit, arătându-le cum nu vor putea ține țara, cum au ținut el...“.

Egumenii de la Putna au respectat cu credincioșie îndatorirea de a se ruga pentru

(Continuare în pag. 3-a)

Prof. PETRU DUMITREASĂ

Delictul simoniei

(Urmare din pag. 1)

Bisericii Ortodoxe Române, implicit completările sau modificările ce i se pot aduce;

Urmare discuțiilor care au avut loc, a completărilor ce s-au făcut și la propunerea Comisiei Canonice, juridică și pentru disciplină, Sfântul Sinod a hotărât:

● La act cu mulțumiri de propunerea I.P.S. Arhiepiscop Bartolomeu al Clujului pentru completarea prevederilor Regulamentului de procedură al instanțelor disciplinare și de judecată ale Bisericii Ortodoxe Române cu definierea delictului simoniei și a pedepselor ce se pot aplica, cu constatarea că pe ansamblul activității și vieții noastre bisericești clerul, personalul didactic, personalul monahal și personalul neclerical de la unitățile bisericești se încadrează cu responsabilitate în disciplina canonică, respectând prevederile statutele și regulamentele bisericești care normează aceste aspecte.

● Aprobă completarea Regulamentului de procedură al instanțelor disciplinare și de judecată ale Bisericii Ortodoxe Române prin intro-

ducerea după art. 13 a art. 13 bis, care va avea următorul conținut:

„Art. 13 bis — Simonia este fapta prin care, în schimbul unor bani, bunuri sau avantaje, ca și prin prietenie, nepotism, influențe sau presiuni politice și de orice natură, se obține o hirotonie, eparhie, parohie, funcție, distincție sau avansare clericală, precum și admiterea, notarea, promovarea sau absolvirea în învățământul teologic preuniversitar, universitar și postuniversitar“.

„Simoniac este atât cel care pretinde sau impune mită, cât și cel care o oferă, o acceptă, o mijlocește sau o patronează. Dreptarul biblic se află în Cartea Profetului Isaia, 5, 23: „Vai celor ce pentru mită îi dau dreptate nedreptului și sugrumă dreptatea celui drept“, precum și în Sfintele Canoane 29 Apostolic, 2 Sinodului IV Ecumenic, 22 Sinodului VI Ecumenic și 5 Sinodului VII Ecumenic, care prevăd sancțiuni radicale pentru asemenea acte de corupție: ceterisarea clericului, anatemiizarea mireanului și nulitatea efectului“.

„Instanțele bisericești care

judecă actele de simonie sunt Sfântul Sinod pentru arhieriei, Consistoriul Eparhial pentru preoți și diaconi, Consiliul profesoral prezdat de Chiriarhul locului pentru mirenii din învățământul teologic“.

● Aprobă ca, pentru preîntâmpinarea unor astfel de cazuri, prezenta hotărâre a Sfântului Sinod să intre în vigoare de la data comunicării ei către unitățile bisericești respective, urmând ca la o nouă reeditare, noul art. 13 bis să fie inclus, la locul cuvenit, în Regulamentul de procedură al instanțelor disciplinare și de judecată ale Bisericii Ortodoxe Române.

● Cancelaria Sfântului Sinod va pune la dispoziția tuturor eparhiilor un extras orientativ al prevederilor Sfintelor Canoane ale Bisericii Ortodoxe în problema simoniei, care se anexează la prezenta hotărâre.

Aducându-Vă la cunoștință această hotărâre a Sfântului Sinod, Vă rugăm să binevoiți a lua măsurile necesare pentru aducerea la îndeplinire și pentru încunoștințarea clerului prin publicarea în presa bisericească eparhială.

Decizie sinodală

(Urmare din pag. 1)

La RUGĂCIUNEA DIN TIMPUL CÂNTĂRII HERUVIMICE:

— În loc de: ...și fără schimbare, Te-ai făcut om și Arhieru al nostru Te-ai făcut... se va scrie corect: ...și fără schimbare Te-ai făcut om, și Arhieru al nostru Te-ai făcut...;

— În loc de: și învrednicește-mă, cu puterea Sfântului Tău Duh (...) să stau înaintea Sfintei Tale mese acesteia..., se va scrie corect: și cu puterea Sfântului Tău Duh învrednicește-mă (...) să stau înaintea acestei sfinte Tale mese...;

— În loc de: plecându-mi grumajii mei, și mă rog Ție; se va scrie corect: plecându-mi grumajii, și Ție mă rog;

La CÂNTAREA HERUVIMICĂ:

— Se menține textul actual: Noi, care pe heruvimi cu taină închipuim...

După VOHODUL MARE:

— În loc de: Iosif (...) luând preacurat trupul Tău..., se va scrie corect: Iosif (...) luând preacuratul Tău trup...;

— În loc de: în iad cu sufletul, ca un Dumnezeu, se va scrie corect: în iad cu sufletul ca un Dumnezeu (fără virgulă);

— În loc de: toate umplându-le, Cel ce ești necuprins, se va scrie corect: pe toate umplându-le, Tu, Cel ce ești necuprins;

La ecteniile „Să PLINIM...“

— În loc de: ...la Domnul să cerem, se va scrie corect: ...de la Domnul să cerem.

După SĂ STĂM BINE:

— În loc de: Mila păcii, jertfa laudei, se va scrie corect: Dar de pace, jertfă de laudă;

La ecfonul CÂNTAREA DE BIRUINȚĂ:

— În loc de: Cântarea de biruință, cântând..., se va scrie corect: Cântarea de biruință cântând... (fără virgulă);

La „CU ACESTE FERICITE PUTERI“:

— În loc de: în noaptea în care a fost vândut și mai vârtos pe Sine însuși S'a dat pentru viața lumii, luând pâinea..., se va scrie corect: în noaptea în care a fost vândut — și mai degradă El pe Sine însuși S'a dat pentru viața lumii —, luând pâinea...;

— În loc de: ...și fără prihană mâinile Sale..., se va scrie corect: ...și neprihănitele Sale mâini...;

La ANAMNEZĂ:

— În loc de: Luați, mâncați, acesta este trupul Meu, Care se frânge pentru voi spre iertarea păcatelor, se va scrie corect: Luați, mâncați, acesta este Trupul Meu, Cel ce se frânge pentru voi spre iertarea păcatelor;

— În loc de: Beți dintru acesta toți, acesta este Sângele Meu, al Legii celei noi, Care, pentru voi și pentru mulți, se varsă, spre iertarea păcatelor, se va scrie corect: Beți dintru acesta toți, acesta este Sângele Meu, al Legii celei noi, Cel ce pentru voi și pentru mulți se varsă spre iertarea păcatelor;

La „ADUCÂNDU-NE AMINTE“:

— În loc de: ...și de cea de a doua și slăvită iarăși venire, se va scrie corect: ...și de cea de a doua și slăvită venire;

La „ALE TALE“:

— Se va menține textul actual: Ale Tale dintru ale Tale, Ție Ți-aducem de toate și pentru toate;

La EPICLEZĂ

— În loc de: Doamne, Cel ce ai trimis pe Preasfântul Tău Duh, în ceasul al treilea, Apostolilor Tăi, pe Acela, Bunule, nu-L lua de la noi, ci ni-l înnoiește nouă, celor ce ne rugăm Ție, se va scrie corect: Doamne, Cel ce pe Preasfântul Tău Duh în ceasul al trei-

lea L-ai trimis Apostolilor Tăi, pe Acela, Bunule, nu-L lua de la noi, ci ni-L înnoiește nouă, celor ce ne rugăm Ție;

Înainte de TATĂL NOSTRU (ecfonisul):

— În loc de actuala formulare, se va scrie corect: Și ne învrednicește pe noi, Stăpâne, cu îndrăznire, fără de osândă, să cutezăm a Te chema Tată, pe Tine, Dumnezeu cel ceteresc, și să zicem:

La TATĂL NOSTRU:

— În Liturghier se va introduce textul din Biblia jubiliară (oficializat de către Sfântul Sinod);

— În Cântările Sfintei Liturghii se va menține textul actual;

La RUGĂCIUNILE ÎMPĂRTĂȘIRII:

— În loc de actuala formulare, se va scrie corect:

Cred, Doamne, și mărturisesc că Tu ești cu adevărat Hristos, Fiul lui Dumnezeu cel-Viu, Cel ce ai venit în lume să-i mântuiești pe cei păcătoși, dintre care cel dintâi sunt eu. Cred, de asemenea, că acesta este însuși Preacuratul Tău Trup și că acesta este însuși Scaunul Tău Sânge. Deci mă rog Ție: Miluiește-mă și iartă toate greșalele mele cele de voie și cele fără de voie, cele cu cuvântul, cele cu fapta, cele cu știință sau cu neștiință. Și mă învrednicește ca fără de osândă să mă împărtășesc cu Preacuratele Tale Taine, spre iertarea păcatelor și spre viața de veci. Amin.

Cinei Tale celei de Taină, Fiule al lui Dumnezeu, astăzi pârtaș mă primește; că nu voi spune vrăjmașilor Tăi Taina Ta, nici sărutare Ți voi da ca Iuda; ci ca tâlharul mărturisesc-mă Ție: Pomenește-mă, Doamne, întru împărăția Ta.

Nu spre judecată sau spre osândă să-mi fie împărtășirea cu Sfintele Tale Taine, Doamne, ci spre tămăduirea sufletului și a trupului.

După SĂ LUĂM AMINTE (la ridicarea Sfântului Trup):

— În loc de: Sfintele, sfinților, se va scrie corect: Sfintele, vouă, sfinților!

După: SFINTELE, VOUA, SFINȚILOR!

— În loc de: Unul Sfânt..., se va scrie corect: Unul este sfânt...

● Aprobă ca textele de mai sus să fie folosite și în alte texte liturgice și să fie incluse și în broșura Sfânta Liturghie în cântare omononă ce se va edita de către Institutul Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române;

● Aprobă ca, în perspectiva preluării de către Comisia Învățămintului pentru pregătirea personalului bisericesc a preocupării privind diortosirea cântărilor de cult și, în mod special a textului Sfintei Liturghii, P.S. Episcop Laurențiu al Caransebeșului să devină membru al acestei Comisii, încetându-i mandatul la Comisia Canonică, juridică și pentru disciplină;

● Cele de mai sus se vor comunica și Editurii Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române în vederea aducerii la îndeplinire atât în ce privește textul Liturghiei Sfântului Ioan Gură de Aur din Liturghier, cât și în vederea pregătirii broșurii Sfânta Liturghie în cântare omononă.

Aducându-vă la cunoștință această hotărâre a Sfântului Sinod, Vă rugăm să binevoiți a lua măsurile necesare pentru aducerea la îndeplinire și pentru încunoștințarea clerului prin publicarea în presa bisericească eparhială.

Ctitoriile Bincredinciosului Voievod Ștefan cel Mare și Sfânt în Enciclopedia Română de la Sibiu

Glorioasa și îndelungată activitate a cunoscutului apărător al Moldovei și a întregii creștinătăți, sub care viața bisericească a ajuns la o înflorire nemai-întâlnită până atunci, este prezentată de *Enciclopedia Română* publicată de Asociațiunea transilvană pentru cultura și literatura poporului român (Astra), în 1898—1904, nu doar în volumul al III-lea când lucrarea vorbește de Bincredinciosul voievod Ștefan cel Mare și Sfânt ci pe întregul ei cuprins, ori de câte ori este amintită una din localitățile prin care a trecut, a purtat o luptă sau a ridicat câte un locaș de cinstire închinat lui Dumnezeu.

„Epoca lui e cea mai strălucită în istoria Moldovei. Domnitor viteaz, care prin energie și prin geniul său militar, diplomația sa și în șiretenie neîntrecută, a asigurat independența țării față de puternicii săi vecini timp de o jumătate de veac” (vol. III, p. 1013), iată fragmentul care descrie cât se poate de elocvent însușirile Marelui Domnitor și care constituie începutul prezentației istoricelor sale biruințe, iar acestea au adus neatârarea Moldovei și au stârnit admirația întregii Europe. În contextul acestor

biruințe, *Enciclopedia Română* amintește apoi o serie de localități aparținând Moldovei lui Ștefan cel Mare și în strânsă legătură cu acestea și o serie de mănăstiri și biserici — construite ori refăcute de Domnitor sau cărora acesta le-a acordat numeroase danii.

Dintre mănăstirile ctitorite de înaintașii săi cărora Ștefan cel Mare le-a făcut numeroase danii este amintită mănăstirea Humor, iar mănăstirii Neamț, domnitorul i-a construit „Biserica cea mare de astăzi” (vol. III, p. 383), cu hramul Adormirea Maicii Domnului și i-a întărit numeroase danii.

În ce privește mănăstirile și bisericile construite în întregime de Ștefan cel Mare, cea mai amănunțit este descrisă mănăstirea Putna, „pe care Ștefan cel Mare începu a o zidi la 10 iulie 1466 și a isprăvit-o în 1470... una dintre cele mai frumoase clădiri ale Moldovei...”, care a devenit apoi grozniță a sa și a familiei. Acolo la mormântul lui Ștefan, tinerimea română universitară din Viena și București, în frunte cu Ioan Slavici și Mihai Eminescu, serba „în anul 1871, 15 august aniversarea a 400 de ani de la moartea lui” (vol. III, p. 701).

Evenimentul Junimii nu

avea să fie trecut cu vederea nici de prestigiosul nostru ziar sibian, *Telegraful Român*, care în numerele 61, 62, 63 și 64 din acel an prezenta sub titlul „Serbarea de la mănăstirea Putna 15/27 Aug. 1871”, atât motivele care au determinat această adunare, cât și misiunea pe care Ștefan cel Mare a avut-o de îndeplinit în condițiile concrete în care se afla la momentul respectiv Europa și în special românitatea. „Serba-vom memoria eroului lumii răsăritene, devotatului creștinătății, ... a celui mai strălucitor simbol, care resuma în sine idealul iubirii de patrie, prudenței, pietății sacrificiului: inspire-ni-se deasupra sufletelor de dorul d-a-l imita” (*Telegraful Român* nr. 61, 1/13 aug., p. 243). Așa spuneau discursurile ținute la Putna înainte de a începe descrierea acestui lăcaș al trecutului românesc, care a fost Ștefan al V-lea „celu Bunu, celu Mare și celu Sântu”.

În ceea ce privește mănăstirile Voroneț și Tazlău, celelalte două ctitorii monahale ctitorite în întregime de Ștefan cel Mare, *Enciclopedia Astra* prezintă nu doar anii construcției acestora, 1488 și 1502, dar relatează și faptul că la vre-

mea respectivă (1871), ele erau transformate în biserici parohiale.

Dintre cele 20 de biserici cu mir construite de domnitor sunt amintite: *Biserica Sf. Ioan din Vaslui, Biserica Sf. Nicolae domnesc din Iași*, zidită la 1491 (vol. II, p. 764), *Biserica Sf. Gheorghe din Hârlău*, zidită la 1487 (vol. II, p. 656), *Biserica din Borzești* — locul natal al lui Ștefan cel Mare (vol. I, p. 538), *Biserica Sf. Apostoli Petru și Pavel din Huși*, ridicată la 1495 (vol. II, p. 740), *Biserica Sf. Nicolae din Dorohoi* pe al cărei frontispiciu se găsește inscripția „Blagocestivul și de Christos iubitorul Io Ștefan Voievod (cel mare) cu mila lui Dumnezeu Domn țării Moldovei, fiu al lui Bogdan V.v.-am zidit această Biserică cu hramul marelui Ierarch și făcătorul de minuni Nicolae și s-a săvârșit în anul de la zidirea lumii 7003 (1495) luna Oct. în 15 zile” (vol. II, p. 206), *Biserica Sf. Nicolae din Popăuți — Botoșani* (vol. I p. 549), *Biserica Sf. Ioan din Piatra Neamț*, zisă și *Biserica domnească*, zidită de Ștefan cel Mare în 1497 (vol. III, p. 592), *Biserica din Volovăț* construită în 1502 (vol. III, p. 1235), *Biserica din Reușeni* construită tot în 1502 (vol. III, p. 759) și *Biserica Cuvioasa Paraschiva din Râmnicu Sărat* zidită pe la 1474 (vol. III, p. 771). În ceea ce privește „Biserica Albă” din Baia, care este atribuită de tradiție tot lui Ștefan cel Mare, *Enciclopedia română* menționa „în marginea nord-vest a satului se află ruinele bisericii lui Ștefan cel Mare” (vol. I, p. 356), iar vechii mănăstiri din Vad, care de la 1475,

în urma păcii dintre Ștefan cel Mare și Matia, i se acordă o importanță deosebită, i s-au făcut numeroase danii, numindu-i-se chiar și un episcop.

Puternica credință în Dumnezeu și dragostea pentru glia străbună, care au determinat răvna, jertfelnicia și eroismul său erau o urmare firească a educației primite de la mama sa, Doamna Oltea și de la Bogdan II, tatăl său și aveau să justifice apelativele atribuite de însuși poporul pe care l-a condus, *Mare și Sfânt*. Mare și Sfânt a fost atât datorită stăvilirii expansiunii otomane, cât și a organizării vieții bisericești, ceea ce a permis înflorirea culturii și a artei religioase într-un mod nemai-întâlnit până atunci.

De altfel, acest atribut de „Mare și Sfânt” a constituit și titlul primului articol apărut în nr. 71 din 6/19 iulie 1904 al „Telegrafului Român”, cu prilejul împlinirii a 400 de ani de la trecerea sa în veșnicie. „Mare a fost el prin bunătatea inimii, prin înțelepciunea și vitejia arătată în purtarea luptelor cu dușmanii țerei sale pe care i-a învins cu oste mult mai mică de cum era a lor... Sfânt a fost el pentru că grele lupte a purtat mai ales în contra păgânătății, făcându-se în zilele sale cel mai devotat apărător al Sfintei Cruci... și Sfânt a fost și pentru evlavie sa legendară și pentru credința pusă în puterea de sus”. Iată cugătarile ieșite din mintea și sufletul redactorilor de atunci ai foii șaguniene care constatau, în același timp, cu deosebit regret și durere faptul că doar românii transilvăneni nu au putut fi prezenți la marea sărbătoare

re de la Putna din 1904.

Și dacă nr. 72 din 8/21 iulie 1904 prezenta sub titlul „Sărbătoarea lui Ștefan cel Mare”, modul în care a fost marcat evenimentul atât la Putna cât și în principalele orașe ale țării, la Suceava și București, ca de altfel și la Academia Română, precum și fragmente din alocuțiunea rostită cu acel prilej de Spiru Haret, ministrul român al Instrucțiunii, în numerele 74—78 la rubrica *Foișoara*, sub titlul „Despre Ștefan cel Mare” este prezentat întregul discurs al Prof. Dr. Dimitrie Onciu, rostit la Putna. Acest discurs făcea evocarea complexei personalități a domnitorului, dar și a luptelor purtate și ctitoriile ridicate ca urmare a victoriilor obținute.

Ținând seama de modul în care domnitorul s-a înscris în conștiința neamului său, Sfântul Sinod al Bisericii Ortodoxe Române avea să procedeze în anul 1992, la canonizarea sa, fiind înscris în calendarul ortodox sub forma *Bincredinciosul Voievod Ștefan cel Mare și Sfânt*. Acest fapt ne-a dat posibilitatea ca anul acesta, cu prilejul sărbătoririi la 2 iulie a unei jumătăți de mileniu de la trecerea acestuia în veșnicie, să-l putem cinsti cum se cuvine, făcând cunoscute tuturor faptele demne de urmat ale neînficatului apărător al dreptei credințe, cu atât mai mult cu cât chiar în urmă cu o 100 de ani personalitatea sa era cunoscută, iar ideea conștiinței unității noastre naționale își făcea loc din ce în ce mai mult în publicațiile care apăreau atunci la Sibiu.

Drd. VALERIU GABRIEL BAȘA

Expoziția națională „Icoana din sufletul copilului”

(Urmare din pag. 1)

— Lăutaru Marius, elev cl. a VII-a, Liceul Teoretic Zărnești, jud. Brașov.

3. Premiul „Cel mai tânăr participant”

— Răducanu Andreea, 5 ani, Grădinița „Nouvelle Generation” — Constanța.

4. Premiul special al juriului „Ucenici ai Frumuseții și Credinței”

— Tabăra de Iconografie din Parohia Fântânele — jud. Sibiu.

Premii Icoană pe Sticlă

1. Marele premiu

— Smădu Octavia, elevă cl. a XI-a, Liceul Teoretic din Oraș Victoria, pentru Icoana „Prăznicar”.

2. Premiul special al juriului

— Mocanu Adina, cl. a VII-a Școala cu clasele I—VIII din Valea Cireșului, jud. Teleorman, pentru Icoana „Maica Domnului cu Pruncu”.

— Ciubotaru Gabriel, elev cl. a VII-a, Cercul de pictură „Românașul” din cadrul Centrului Cultural „Miron Cristea”, Miercurea Ciuc, pentru icoana „Cuvioșii Mărturisitori Sofronie, Oprea și Visarion”.

Premiul I

S-au acordat în total 7 premii I, unor elevi din mai multe școli din țară.

Premiul II

S-au acordat 18 premii II, unor elevi de la mai multe școli din țară.

Premiul III

S-au acordat 24 de premii III, la tot atâția elevi de la mai multe școli din țară.

În total 52 de premii acordate pentru icoane pe sticlă.

Premii icoană pe lemn

1. Marele premiu

— Petrescu Alexandra, elevă cl. a VIII-a, la Liceul Teoretic Zărnești, jud. Brașov, pentru icoana „Mântuitorul”.

2. Premiul special al juriului

— Nămoșanu Medeea, elevă cl. a VIII-a, Liceul de Artă „D. Cuclin” din Galați, pentru icoana „Viziunea prorocului Moise”.

3. Premiul special pentru Tehnică

— Enache Daniel, elev cl. a IX-a, Seminarul Teologic „Sf. Andrei”, din Galați, pentru icoana „Arhanghel”.

Premiul I

S-au acordat 4 premii I la tot atâția elevi din mai multe școli din țară.

Premiul II

S-au acordat 12 premii doi.

Premiul III

S-au acordat 4 premii III.

În total, 23 de premii la „Icoană pe lemn”.

De precizat că a existat și Secțiunea de Mărturie Creștină (obiecte de cult, machete, lăcașuri de cult, țesături, etc.).

Premiile acordate la această secțiune

1. Marele premiu

— Cercul de machete de la Palatul Copiilor din Buzău pentru machetele „Ctitorii ale lui Ștefan-Vodă cel Mare și Sfânt”.

2. Premiul special al juriului

— Echipa de la Palatul Copiilor din Deva.

3. Premiul I

S-au acordat 2 premii I

4. Premiul II

S-au acordat 6 premii II

5. Premiul III

S-au acordat 3 premii III

În total, 13 premii la secția „Mărturie creștină”.

Premiile au constat în diplome și cărți.

La festivitatea de acordare a premiilor au luat cuvântul:

1. P. S. Episcop Visarion, care a transmis mesajul *Înalt Prea Sfințitului Dr. Antonie*, mitropolitul Transilvaniei.

2. Pr. prof. Dr. Dumitru Abrudan, care a vorbit despre semnificația icoanei și despre evoluția cultului icoanei în lumea creștină.

3. Prof. Dr. Corneliu Bucur, care a prezentat desfășurarea manifestărilor „Meșteșuguri tradiționale”, care s-au desfășurat în cadrul Complexului Muzeal Național „ASTRA”, pe tot parcursul lunii august.

4. Prof. Constantin Catrina, care a transmis salutul Inspectoratului școlar județean Sibiu.

5. Dl. Martin Bottesch, președintele Consiliului Județean, care a prezentat mesajul acestui for administrativ.

6. D-na Prof. Ana-Gabriela Negulescu, care a mulțumit factorilor ce s-au implicat și au sprijinit financiar organizarea expoziției.

Diferite grupuri de tineri și elevi au prezentat un program artistic adecvat momentului (cântări liturgice, pricestne, folclor religios).

În ansamblu, manifestarea a fost de înaltă ținută, iar valoarea expozitelor a rezultat și din numărul mare de premii acordate.

În luna noiembrie, de sărbătoarea Sfântului Apostol Andrei, va avea loc faza pe țară a Expoziției „Icoana din sufletul copilului”, manifestare care și-a creat de acum o tradiție și care a creat un spațiu de exprimare a sensibilității, purității și frumuseții sufletului copiilor.

Expoziția a rămas deschisă până la sfârșitul lunii august.

Sfârșitu vieții lui Ștefan-Vodă cel Mare și Sfânt

(Urmare din pag. a 2-a)

sufletul neînficatului apărător al Țării. Fără întrerupere, au păstrat nestinsă candela de la căpătâiul lui și în panegiricele lor i-au laudat vitejia, dreptatea, iubirea de Dumnezeu, de neam și de țară, care s-au înșirat pe fruntea lui Ștefan-Vodă cel Mare și Sfânt, asemeni unei cununi de mărgăritare.

Ștefan-Vodă a rămas în conștiința românilor „ca un om minunat, cum nu mai poate răsări altul. În clipele grele, suspinele și rugăciunea se suiau la dânsul ca la Dumnezeu” (Iorga N., op. cit., p. 244—245).

În caracterizarea domniei lui Ștefan-Vodă, a spus N. Iorga despre marele domnitor al Moldovei că a fost un ziditor de țară. De fapt, a găsit țara de lemn și a lăsat-o de piatră. Ștefan-Vodă n-a venit anume să facă răz-

boaie; ele i-au fost impuse și rare i-au fost cazurile în care nu a biruit.

A fost Ștefan-Vodă un bun creștin, dovedind aceasta prin fapte.

A avut în suflet simțul neamului, fapt confirmat cu întreaga sa ființă.

S-a impus ca fiind superior contemporanilor săi de creștinătate, deși nu s-a înfățișat lumii cu laurii strălucitorilor cezari.

Față de turci, nu s-a coborât până a călători la sultanul de curând stăpânitor asupra Bizanțului.

Ștefan-Vodă cel Mare n-a moștenit o luptă pentru cruce, dar a simțit ca o datorie luptă pentru cruce. S-a dovedit a fi un adevărat apărător al creștinătății, luând în brațul său ferm sabia de atlet al lui Hristos, lăsată de românul Ioan Huniade.

Ofertă de recondiționare a vaselor liturgice

Din cele mai vechi timpuri, preoții și credincioșii ortodocși s-au străduit ca la sfintele altare să se slujească în cele mai bune condiții. În acest sens ei și-au înzestrat bisericile cu odoare din cele mai alese, îndeosebi din aur și argint, multe dintre ele adevărate capodopere.

Totuși nu peste tot acest lucru a fost posibil și de aceea, în timp, vasele liturgice realizate din alte materiale au fost supuse oxidării, devenind astfel improprii utilizării lor în cadrul Sfintelor Taine și slujbe ale Bisericii.

În sprijinul acestor parohii, vine societatea „Real

Gold” din Sibiu, care fiind dotată cu o tehnologie de

placare, de ultimă generație, poate să redea strălucirea

inițială obiectelor de cult degradate, ridicându-le la standardul înalt cerut de menirea lor.

Aici se pot auri sau arginta potire, discuri, sfetnice, cruci, pe scurt orice obiect metalic, la un preț accesibil și, în funcție de mărimea comenzii, chiar negociabil.

Doritorii se pot adresa direct societății, la sediul din Sibiu, Calea Dumbrăvii nr. 116 A, sau la nr. de telefon: 0744/57 38 90; 0788/38 16 81; 0788/30 68 34.

IOAN BICA, reprezentant al firmei „Real Gold”

AGENDA I.P.S. MITROPOLIT ANTONIE

- **Marți, 3 AUGUST 2004** — I.P.S. Sa ANTONIE, Arhiepiscop și Mitropolit al Transilvaniei, a primit pe dl. prof. univ. Dr. Cornelieu Bucur, directorul Complexului Muzeal „ASTRA”, Sibiu.
- A primit pe P.C. Pr. Petre Oltean și pe d-na Prof. Mihaela Miron, Directoarea generală a Școlii Speciale de la Turnu Roșu, după săvârșirea sfintirii Capelei amenajată în cadrul acestui Așezământ.
- A primit pe dl. Florin Oancea, reporter la Postul de televiziune „Antena 1” Sibiu.
- **Miercuri, 4 AUGUST 2004** — A primit pe P.C. Pr. militar Langaș Cătălin de la Unitatea Militară de Aviație din Mediaș.
- A primit pe P.C. Pr. Dorin Călinaș, preot-paroh la Parohia Șeica Mică, Prot. Mediaș.
- A primit pe Monahia Vasilița Matricea de la Schitul Bazna, Protopopiatul Mediaș.
- A primit pe P.C. Pr. Andrei Sicoe de la Parohia Triaj-Brașov.
- **Joi, 5 AUGUST 2004** — A primit pe Dr. Wang Xiaoguang din China.
- **Sâmbătă, 7 AUGUST 2004** — A primit pe dl. Ec. Constantin Teculescu președintele CEC, împreună cu fiica Teodora.
- **Luni, 9 AUGUST 2004** — A primit pe P.C. Pr. prof. Victor Neamțu directorul Seminarului Teologic Liceal din Brașov.
- A primit pe monahia Vasilița Matricea de la Schitul Bazna.
- A primit pe dl. Ilie Cișmaș, revizorul contabil al Arhiepiscopiei.
- **Miercuri, 11 AUGUST 2004** — A primit pe P.C. Pr. Zenovie Moșoiu, Protopopul Brașovului.
- A primit pe P.C. Pr. Ezechil Oancea, consilierul economic al Arhiepiscopiei și pe P. Cuv. Arhim. Ilarion Urs, starețul Mănăstirii „Brâncoveanu”, Sâmbăta de Sus.
- A primit pe monahia Ierusalima Ghibu, stareța mănăstirii Râmeț.
- **Joi, 12 AUGUST 2004** — A primit pe P.C. Pr. Bogdan Vasile de la parohia Dârste — Brașov.
- A primit pe P.C. Pr. Valeriu Frățilă și soția de la parohia Recea, Protopopiatul Făgăraș.
- A primit pe P.C. Pr. conf. dr. Aurel Pavel de la Facultatea de Teologie din Sibiu și pe dl. Laurențiu Toma, reporter la Televiziunea „Alfa”, Sibiu.
- A primit pe P.C. Pr. Agapi Rusu de la Parohia Tractorul Brașov.
- **Vineri, 13 AUGUST 2004** — A primit pe P.C. Arhid. prof. Dr. Constantin Voicu din Sibiu.
- A primit pe P.C. Pr. Ezechil Oancea, consilierul economic al Arhiepiscopiei.
- A primit pe P.C. Arhid. prof. Dr. Dorin Oancea, decanul Facultății de Teologie „Andrei Șaguna” din Sibiu.
- A primit pe P.C. Pr. prof. univ. Dr. Dumitru Abrudan, consilierul cultural al Arhiepiscopiei.
- În după-masa aceleiași zile a vizitat șantierul de construcții de la mănăstirea „Brâncoveanu”, Sâmbăta de Sus.
- **Sâmbătă, 14 AUGUST 2004** — S-a întâlnit la mănăstirea „Brâncoveanu”, Sâmbăta de Sus, cu dl. Ec. Constantin Teculescu din București.
- **Duminică, 15 AUGUST 2004** — „Adormirea Maicii Domnului” — A participat la Sf. Liturghie cu ocazia hramului Mănăstirii, la altarul de vară. La sfârșitul Sf. Liturghii a rostit un bogat cuvânt de învățătură.
- S-a întâlnit cu dl. senator Corneliu Vadim Tudor, președintele Partidului România Mare.
- S-a întâlnit cu dl. prefect al Brașovului cu senatorii și deputații: Nicolae Iorga, Gheorghe Roșculeț, George Pruteanu, Dorinel Onaca, Marcu Tudor, Gelii Eserghep și alte persoane oficiale care i-au însoțit.
- S-a întâlnit cu dl. General Dr. Nicolae Ūscoi, comandantul Academiei Trupelor de Uscat din Sibiu și membru al Consiliului Eparhial al Arhiepiscopiei Sibiului, participant la acest mare eveniment.
- A primit pe P. C. Arhim. Ștefan Gușă.
- **Marți, 17 AUGUST 2004** — A primit la Reședința mitropolitană pe d-na Aurelia Buda din Câmpeni împreună cu fiica Ileana și nepotul Gabriel din S.U.A.

- A primit pe Pr. Cristian Motoră de la Parohia Câmpeni-Vale.
- **Miercuri, 18 AUGUST 2004** — A primit pe Dr. Viorel Roman din Sibiu.
- **Joi, 19 AUGUST 2004** — A primit pe P.C. Pr. prof. univ. Dr. Dumitru Abrudan, consilierul cultural al Arhiepiscopiei.
- A primit pe P.C. Pr. Gheorghe Streza, consilierul administrativ-bisericesc al Arhiepiscopiei.
- A primit pe d-na Săsăujan Eugenia, angajată la Arhiepiscopia Sibiu.
- A primit pe dl. Lucian Coca, președintele Asociației „Scriptus” Sibiu.
- A primit pe P.C. Pr. Ioan Găban, Protopopul Mediașului.
- A primit pe d-na Ana Negulescu din București, Directoarea Festivalului „Icoana din sufletul copilului”.
- **Vineri, 20 AUGUST 2004** — A primit pe P.C. Pr. Ezechil Oancea, consilierul economic al Arhiepiscopiei.
- A primit pe dl. Miriută Nicolae din București.
- A primit pe P.C. Pr. prof. univ. Dr. Dumitru Abrudan, consilierul cultural al Arhiepiscopiei.
- **Sâmbătă, 21 AUGUST 2004** — A primit pe P.C. Pr. Ioan Ciuntu din Chișinău, consilierul cultural al Mitropoliei Basarabiei.
- **Duminică, 22 AUGUST 2004** — A primit pe dl. arhitect Modoran Victor, pe dl. ing. Bogdan Ioniță și pe dl. ing. Alexe Plămădeală în vederea continuării lucrărilor de construcție la Academia Mănăstirii „Brâncoveanu”, de la Sâmbăta de Sus.
- A primit pe P. Cuv. Arhim. Ilarion Urs, Starețul Mănăstirii „Brâncoveanu” de la Sâmbăta de Sus.
- **Marți, 24 AUGUST 2004** — A primit pe P.C. Pr. Ezechil Oancea, consilierul economic al Arhiepiscopiei.
- A primit pe d-na Ana Marcu Damian, pictoriță din Timișoara.
- **Joi, 26 AUGUST 2004** — A primit pe P.C. Pr. prof. univ. Dr. Dumitru Abrudan, consilierul cultural al Arhiepiscopiei.
- A primit pe P.C. Pr. Ioan Găban, Protopopul Mediașului.
- A primit pe dl. Florin Oancea, reporter la Tv. „Antena 1” Sibiu.
- A primit pe dl. Mihai Boghian, ostentor al Arhiepiscopiei.
- A primit pe fratele Calinic Pondoș de la Schitul Râșinari.
- A primit pe P. Cuv. Arhim. Dumitru Cobzaru, starețul Mănăstirii Nicula, împreună cu o parte din obștea Mănăstirii.
- A primit pe Ierom. Macarie Vladimir de la Mănăstirea Bistrița, jud. Neamț.
- **Vineri, 27 AUGUST 2004** — A prezidat lucrările Permanenței Consiliului Eparhial la reședința mitropolitană din Sibiu.
- A primit pe P.C. Pr. prof. univ. Dr. Viorel Ioniță de la Geneva.
- A primit pe P.C. Pr. Cătălin Dumitrescu din Sibiu.
- A primit pe P. Cuv. Arhim. Ilarion Urs, starețul Mănăstirii „Brâncoveanu” de la Sâmbăta de Sus și exarhul Mănăstirii.
- A primit pe fratele Calinic Pondoș de la Schitul Râșinari.
- **Sâmbătă, 28 AUGUST 2004** — A primit la reședința mitropolitană din Sibiu pe P.S. Dr. Laurențiu Streza, episcopul Caransebeșului.
- A primit pe P.C. Arhid. conf. Dr. Dorin Oancea, decanul Facultății de Teologie din Sibiu împreună cu un grup de participanți la cea de-a XIII-a adunare generală a Organizației SOCIETAS OECUMENICA, desfășurată la Sibiu.
- În după-masa aceleiași zile a efectuat o vizită la șantierul de construcții de la Mănăstirea Sâmbăta.
- S-a întâlnit cu P.S. Sofian Pătrunjel, episcop-vicar al Mitropoliei Ortodoxe a Germaniei.
- S-a întâlnit cu dl. ec. Constantin Teculescu din București.
- **Marți, 31 AUGUST 2004** — A primit la Reședința mitropolitană din Sibiu pe dl. ing. Octavian Pătroiu, fost angajat al Arhiepiscopiei Sibiului.
- A primit pe d-na Ileana Ghibu din Sibiu.

Pr. VALENTIN SICOE
Secretar eparhial

ITINERAR PASTORAL

Din încredințarea și cu binecuvântarea înalt Prea Sfințitului Mitropolit Dr. ANTONIE PLĂMĂDEALĂ, Prea Sfințitul Episcop-vicar al Arhiepiscopiei Sibiului, VISARION RAȘINĂREANU, a săvârșit următoarele:

- **1 AUGUST 2004** — P.S. Sa a săvârșit Sf. Liturghie arhierescă în biserica „Nașterea Maicii Domnului” din Zărnești, prot. Brașov. P.C. Pr. Viorel Drangă a fost hirotesit întru iconom.
- **4 AUGUST 2004** — P.S. Sa a vizitat bisericile parohiale din Streza - Cârțoara și Oprea - Cârțoara, prot. Avrig, aflate în șantier de restaurare a picturii murale.
- **5 AUGUST 2004** — P.S. Sa a săvârșit Sfânta Liturghie arhierescă în biserica „Sf. Ioan Iacob” de la Azilul de bătrâni din Sibiu (str. George Coșbuc), robind cuvânt de învățătură (Pr. paroh Cătălin Dumitrescu).
- Seara, a slujit Vecernia la Mănăstirea de la Râșinari.
- **6 AUGUST 2004** — P.S. Sa a săvârșit Sf. Liturghie arhierescă la Mănăstirea Bucium, prot. Făgăraș cu prilejul hramului. A vizitat și biserica din Șinca Veche, aflată în șantier de pictură.
- Seara, a slujit și a predicat la Taina Sf. Maslu de obște în parohia Moeciu de Jos, prot. Brașov.
- **8 AUGUST 2004** — P.S. Sa a săvârșit slujba de binecuvântare a bisericilor parohiale din Felmer, prot. Făgăraș și Sf. Liturghie arhierescă. P.C. Pr. paroh Marius Demeter a fost hirotesit întru sachelar.
- **10 AUGUST 2004** — P.S. Sa a săvârșit împreună cu I.P.S. Teodosie, Arhiepiscop al Tomisului, Sf. Liturghie arhierescă în biserica „Sf. Arhangheli” din Brașov, cu prilejul aducerii moaștelor Sf. Epictet și Astion.
- **14 AUGUST 2004** — P.S. Sa a săvârșit împreună cu I.P.S. Bartolomeu, Arhiepiscop al Clujului, slujba de resfințire a bisericilor din Dretea, jud. Cluj, aflată acum în Muzeul ASTRA din Sibiu și Sf. Liturghie arhierescă.
- Seara, a slujit Vecernia și Prohodul Maicii Domnului în Catedrala mitropolitană.
- **15 AUGUST 2004** — P.S. Sa a săvârșit Sf. Liturghie arhierescă la Mănăstirea „Brâncoveanu”, Sâmbăta de Sus.
- **16 AUGUST 2004** — P.S. Sa a săvârșit Sf. Liturghie arhierescă în biserica „Dintre Brazi”, din Sibiu, cu prilejul celui de-al doilea hram „Sf. martiri Brâncoveni”, robind cuvânt de învățătură.
- **21 AUGUST 2004** — P.S. Sa a săvârșit slujba de binecuvântare a bisericilor „Sf. Arhangheli” din Șeica Mică, prot. Mediaș și Sf. Liturghie arhierescă. P.C. Pr. paroh Dorin Călinaș a fost hirotesit întru iconom.
- **22 AUGUST 2004** — P.S. Sa a săvârșit Sf. Liturghie arhierescă la Mănăstirea „Sf. Maria” de la Turnu-Roșu, robind cuvânt de învățătură.
- Seara, a slujit și predicat la slujba Vecerniei și la punerea pietrei de temelie la noua biserică „Sf. Mucenic Panteimon” din parohia Sibiu Inferior I (Pr. paroh Teodor Bocuș).

- **24 AUGUST 2004** — P.S. Sa a participat la festivitatea de premiere a participanților la Olimpiada „Icoana din sufletul copilului” organizată de Patriarhia Română la Sibiu.
- Seara, a oficiat un Te-Deum în Capela mitropolitană și a ținut un cuvânt de salut participanților la lucrările Simpozionului ecumenic organizat la Sibiu de către „Societas Oecumenica”.
- **26 AUGUST 2004** — P.S. Sa a vizitat canonic cele două biserici parohiale din Sohodol, biserica parohială din Cheia și Moeciu de Sus, prot. Brașov, precum și mausoleul arhierelui Ilarion Pușcariu din Bran.
- **28 AUGUST 2004** — P.S. Sa a săvârșit Sfânta Liturghie arhierescă la Mănăstirea de maici de la Valea Hârtibaciului, prot. Agnita.
- **29 AUGUST 2004** — La invitația P.S. Gherasim al Râmnicului, P.S. Sa Visarion Râșinăreanu a săvârșit Sf. Liturghie arhierescă la Schitul Cornet, jud. Vâlcea cu prilejul zilei hramului, robind cuvânt de învățătură.
- P.S. Sa a hirotonit întru diacon pe teologul Adrian-Nicolae Păușescu.
- Seara, a slujit Vecernia în Catedrala din Sibiu.

Arhid. VASILE AVRAM

PROGRAMARE DE CONCURS

În condițiile obișnuite de concurs, publicăm spre ocupare următoarea parohie vacantă:

PROTOPOPIATUL ORTODOX ROMÂN AVRIG

— Parohia Ortodoxă Română Cârța — la transferări.

Termen de concurs: 1.IX — 1.X.2004.

Cei care doresc să ocupe acest post își vor înainta cerere în termen legal la Oficiile Protopoștii, anexând adeverințe cu certificatul de cursurile de îndrumare.

După expirarea termenului de concurs Oficiile Protopoștii ne vor înainta urgent dosarele cu cererile candidaților.

P.C. Protopoștii sunt îndrumați să verifice cererile candidaților în care se vor menționa: vechimea în funcția anterioară, examene absoluite, situația socială (domiciliu, copii, părinți, locul de muncă al soției, etc.).

Cererile care nu cuprind aceste puncte sau nu au acte doveditoare ale acestor puncte nu vor fi luate în considerare la desfășurarea concursului.

Termen de contestație: 15 zile de la data numirii.

† ANTONIE
Arhiepiscop și Mitropolit

Consilier ad-tiv bisericesc,
Pr. GHEORGHE STREZA

ARTICOLELE ȘI CORESPONDENȚA se adresează REDACȚIEI Telegrafului Român, Sibiu, Str. Mitropoliei nr. 35. Articolele nepublicate nu se înapoiază.

Tiparul Tipografiei Eparhiale Sibiu

COMITETUL DE REDACȚIE: Dr. Antonie Plămădeală, Mitropolitul Ardealului — președinte; P.S. Visarion Râșinăreanu — Episcop-vicar — vicepreședinte; Pr. prof. Dr. Dumitru Abrudan — redactor responsabil; Pr. prof. Dr. Mircea Păcurariu.

I.S.S.N. 1223-8392

● Semnalăm ● Semnalăm ●

● **Muzeul de păsări. Scrisori din lazaret, de Theodor Răpan, Editura Semne, (București, 2004, 377 pag.).**

Theodor Răpan ne-a mai dat o carte care e mai presus de poezie și de proză, e parcă din amândouă și parcă un strigăt neputincios către cerul mare de deasupra și din inima lui.

„Cine ne-nvață să fim? Și de ce? Forță! Epitaf de spus pe-nserate în gând! Ah! Un allegro ma non troppo divin! În spatele tuturor lucrurilor e o pojghiță cât bășica udu-lui, în spatele Morii stai tu, cu suflet de năpărcă spășită! Dintr-o dată, la granița vieților noastre a apărut Arta de a fi imposibili, o roșie dramă ce se conturează pe foile de porumb, în apele minerale în care se ascund trădătorii Câmpiei: mult mai aproape îmi este reflexul, Mărirea!” (pag. 291).

Sau, iată, un alt exemplu luat la întâmplare din această carte a lui Theodor Răpan: „August mormânt peste Lumina paște caii, dinții mei sunt nebuni de iubire! Tu s'ai și privești galeșă la Alțeva! Numele meu l-ai uitat, blînda cărmă demult a-nnoptat și suspină! Și e o altă noapte-n fața mea de apăsare, în puterea ta eu viețuiesc și-ți cer iertare!...”

Lasă-mă, să te colind, iubire! Valul înspumat a împietrit! August mormânt paște caii, cicoarea se răstăște la urzici! Pleacă de-aici!” (pag. 250).

Mă opresc aici. Pentru că altfel ar trebui să copiez toată cartea. E prea frumoasă, în fond e o carte de versuri și nu mai ai nevoie de rimă pentru a te simți în lumea autorului, în lumea versului, în lumea lui Dumnezeu. Deși e o carte mare, totuși e ușor de citit, pentru că versul lui cuprinde doar cât ar scânteia un foc aprins în grabă, în iubire, în liniște și-n neliniște.

E o carte care merită citită și răscită. E o carte mare. E un dar al poetului către toată lumea, un dar care îți merge la inimă. L-am cunoscut de multe ori, dar parcă niciodată. Abia acum îmi dau seama că respirația lui, gândul lui e numai cântec, care te cuprinde și nu-l mai lași.

Îndemn pe tot omul să parcurgă și în zumbet de albină să înțeleagă că, viața este și frumoasă, și demnă de trăit. Îi mulțumesc autorului pentru această carte pe care mi-a dăruit-o la Mănăstirea Sâmbăta, spunându-mi că îmi trimite inima lui toată, bătrână de Cântec.

● **Chemări la Hristos, Revista Bisericii Ortodoxe Române „Sfânta Înviere” din Viena.** Este un număr închinat, desigur, binecredinciosului voievod Ștefan cel Mare și Sfânt. Revista este a credincioșilor ortodocși din Viena, care îl au preot pe Nicolae Dura. La început apare un articol închinat Sfântului Ștefan cel Mare și Sfânt, la 500 de ani de la mutarea sa la Domnul, semnat de un anume Iustin. Are apoi un articol intitulat: „Episcopul, preoții și credincioșii în Biserica”, articol semnat de Episcopul vicar Sofian Brașoveanu. Și mai apoi un articol de pre vizita Sanctității Sale Bartolomeu I, Patriarhul Ecumenic, la Viena între 16—22 iunie 2004.

Ceea ce mi se pare foarte interesant, e un articol de Ierom. Rafail Noica, intitulat: **Rugămintele**, din care aș cita, la întâmplare, doar câteva cuvinte: „Iubește-mă în dragostea Duhului Meu și fără motive. Nu mai sta departe de Mine! Îți lipsește nu sfințenia pe care numai Eu ți-o pot da, ci o inimă gata să mă iubească oricând și până la capăt. Astăzi, Eu stau la ușa inimii tale ca un cerșetor, Eu, singurul și adevăratul Împărat și Domn. Eu bat și aștept”.

E limpede că Ieromonahul Rafail Noica moștenește de la tatăl său un talent literar mare. Își încheie această Rugămintele cu cuvintele: „Și acum, du-te! Eu sunt cu tine!”

Apoi are o poezie frumoasă: „**Reaprindeți candela**” de marele poet basarabean Grigore Vieru. Aș cita doar o scurtă strofă: „Toate le ierți, / Doamne de Sus, / Cu blândețe măreț, / Chiar și pe cei ce Te-au dus / În siberii de gheață”.

Este o revistă scurtă, dar, după cum se vede, destul de reușită.

Pe părintele Nicolae Dura l-am vizitat acum câteva zile și-am văzut lucrarea lui prea frumoasă, Biserica cea nouă din Viena, pe care a construit-o într-un timp scurt și acum a început pictura. Are alături și locuințe, și se vede cu câtă vrednicie a zidit-o. Îi doresc numai bine alături de enoriașii lui, succese în legătură cu revista, și mai mari succese în legătură cu Biserica.

● **Editura Harisma publică cartea: Părintele Galeriu.** Astăzi. Cartea îi dă și bibliografia selectivă, apoi dă câteva articole interesante ale părintelui Galeriu: **Ferirea credinței**, apoi o **Predică la Duminica dinaintea Înălțării Sfintei Cruci** și încheie cu unele considerații din partea unor scriitori și oameni de cultură din țara noastră.

E un volum mic, care ne dă idee despre ce a însemnat părintele Galeriu în spiritualitatea și-n cultura română. Îi zicem și noi „Dumnezeu să-i ierte” ce va fi greșit și să-l păstreze în inimile noastre cu tot ce a fost bun într-insul, cu toată iubirea lui de oameni. L-am cunoscut bine pe părintele Galeriu, și am fost printre aceia care l-au chemat la București, și apoi l-au numit la Facultatea de Teologie. Deși, eu îl cunoșteam cu mult mai înainte, întâlnindu-l la mănăstirea Vladimirești.

ANTONIE P.

Abonamentul pe un an: 125 000 lei. Cont nr. 2511.1-61.1/ROL B.C.R. Sibiu. Pentru cititorii de peste hotare costul unui abonament anual este de 25 dolari S.U.A. (cont nr. 2511.1-61.15/U.S.D.; cont Euro 2511.1 - 61.34/EUR) sau echivalentul în altă valută. Banca Comercială Sibiu, str. Emil Cioran nr. 1.